

BIJELA KNJIGA

ULOGA INTERNE REVIZIJE U IZVJEŠTAVANJU O ESG-U

Neovisno uvjerenje je ključno za efektivno
izvještavanje o održivosti

The Institute of
Internal Auditors

Sadržaj

SVRHA	1
Uloga interne revizije u izvještavanju o ESG-u	1
UVOD	2
Ukrcavanje na ESG putovanje	2
KLJUČNA RAZMATRANJA	3
Razborito upravljanje, važnost kontrola	3
Interna kontrola	3
Upravljanje	4
ULOGA INTERNE REVIZIJE U IZVJEŠTAVANJU O ESG-U	5
Točnost i konzistentnost u izvještavanju su ključni	5
Pružanje uvjerenja	5
Savjetovanje	6
PORAST ESG IZVJEŠTAVANJA	7
Standardi, regulacije i okviri	7
Regulatorni fokus	7
Okviri	8
Pritisak investitora	9
ZAKLJUČAK	10
ESG imperativ, rast relevantnosti rizika	10
BILJEŠKE	11

SVRHA

Uloga interne revizije u izvještavanju o ESG-u

Razgovori i fokus na održivost, uobičajeno grupirani u okolišne, društvene i probleme korporativnog upravljanja (ESG) brzo evoluiraju - od aktivističkih grupa ulagača i znatiželjnih regulatora koji se zalažu za promjenu do upravnih tijela i rukovoditelja C-razine koji se trude razumjeti i prihvatiti koncept. U prvom planu ovog novog područja rizika je pritisak na organizacije da se javno izjasne o održivosti, te da redovno pružaju točne i relevantne informacije vezane uz ESG strategije, ciljeve i metrike. Međutim, ESG izvještavanje je još uvijek nerazvijeno te u ovom području ne postoji puno konačnih smjernica za organizacije. Na primjer, ne postoji jedinstveni standard koji definira što treba izvještavati.

Ono što je jasno jest da snažno upravljanje ESG-om – kao što je slučaj s učinkovitim korporativnim upravljanjem u cjelini – zahtijeva usklađivanje među glavnim igračima kao što je navedeno u IIA [Modelu tri linije](#). Kao sa svim rizičnim područjima, interna revizija treba biti dobro pozicionirana tako da daje podršku upravljačkom tijelu i menadžmentu objektivnim uvjerenjem, uvidima i savjetima vezanim za ESG tematiku.

U daljnjem tekstu navodi se pregled rizika povezanih s ESG izvještavanjem, te kontekst vezan za sve veći rast pokreta za održivost. Također, opisuje se uloga interne revizije u ESG izvještavanju, te kako interna revizija može podržati ESG ciljeve i stvoriti dodanu vrijednost.

UVOD

Ukrcavanje na ESG putovanje

Napori za ublažavanje ubrzanih efekata klimatskih promjena i rješavanje percipiranih društvenih nejednakosti koje sežu iz povijesti su dva snažna problema koja potiču globalne promjene. Ovi pokreti su podigli svijest o učinku, utjecaju i uzajamnom djelovanju svih tipova organizacija s društvom i okolinom.

Oni su također potaknuli organizacije da bolje prepoznaju i upravljaju ESG rizicima (tj. rizicima povezanim s načinom na koji organizacije djeluju s obzirom na njihov utjecaj na svijet oko sebe). Ova široka kategorija rizika uključuje područja koja su dinamična i često vođena faktorima koje je teško objektivno izmjeriti, kao što su uključenost, etičko ponašanje, korporativna kultura i prihvaćanje održivosti u cijeloj organizaciji.

Ipak, hitnost da organizacije razumiju i upravljaju ESG-a rizicima sve je veća, posebice budući da se ulagači i regulatori fokusiraju na organizacije koje nude visoko-kvalitetne izvještaje o naporima vezanim za održivost. Štoviše, taj se pritisak sve više odražava na performanse izvršnog menadžmenta jer sve više organizacija veže procjene učinka i poticajne isplate s ESG ciljevima.

Dodatna rizična područja vezana s ESG-om su raznolika i mogu uključivati: oslanjanje na podatke trećih strana, potencijalnu reputacijsku štetu zbog netočnog izvještavanja i stvarnu mogućnost da bi eksplicitno obvezivanje organizacije na ispunjavanje specifičnih ciljeva održivosti moglo prerasti u značajni nedostatak.

Kako ESG izvještavanje postaje sve učestalije, treba ga tretirati jednako pažljivo kao i financijsko izvještavanje. Organizacije moraju prepoznati da ESG izvještavanje mora biti izgrađeno na strateški osmišljenom sustavu internih kontrola i mora točno odražavati kako organizacijski ESG napori utječu jedni na druge, financije organizacije i stvaranje vrijednosti.

Interna revizija može i treba igrati značajnu ulogu u ESG putu organizacije. Može dodati vrijednost svojom savjetodavnom ulogom pomažući identificirati i uspostaviti funkcionalno ESG kontrolno okruženje. Također, može ponuditi iznimno bitnu pomoć pružanjem uvjerenja temeljenom na neovisnom i objektivnom pregledu efikasnosti procjene ESG rizika, odgovora na rizike i kontrola. Osim toga, funkcije interne revizije koje djeluju u skladu s globalno priznatim standardima IIA dobro su pozicionirane kako bi pomogle svojim organizacijama da primijene već uspostavljene, pouzdane okvire za interne kontrole u sklopu svojih ESG aktivnosti.

Traženje objektivnog uvjerenja o svim procesima upravljanja rizicima povezanim s ESG-om od strane kvalificirane, neovisne funkcije interne revizije s odgovarajućim resursima trebalo bi biti dio svake ESG strategije. Iako ova „bijela knjiga“ opisuje kako i zašto bi interna revizija trebala igrati ključnu ulogu u naporima organizacije pri izvještavanju o održivosti, vrijedi ponoviti da izvještavanje čini samo dio učinkovite ESG strategije. Interna revizija treba pružiti uvjerenje i savjetovati o svim aspektima upravljanja ESG rizicima.

KLJUČNA RAZMATRANJA

Postavljanje ESG strategije

Razborito upravljanje, važnost kontrola

Različiti pokretači rasta izvještavanja o održivosti – investitorski, regulatorni i društveni – stvorili su pritisak na organizacije. Međutim, bez razumne strategije upravljanja ESG rizicima koja počiva na jasnog razumijevanju problema, loše izrađena izvješća o održivosti mogu brzo dovesti u pitanje usklađenost s propisima i iskriviti očekivanja investitora. Kako bi se izbjegli takvi pogrešni koraci, vodstvo se treba usredotočiti na učinkovite interne kontrole i učinkovito upravljanje ESG temama.

Svaka organizacija u konačnici mora identificirati i procijeniti svoje najveće ESG utjecaje i odrediti ciljeve kako bi istima mogla upravljati. Traženi ciljevi trebaju biti realistični i mjerljivi zbog rizika da se ne uspiju ostvariti.

Interna kontrola

Interna kontrola je proces, oblikovan od strane upravljačkog tijela organizacije, menadžmenta i drugih zaposlenih, sa svrhom postizanja razumnog uvjerenja o ostvarenju ciljeva koji se odnose na poslovne operacije, izvještavanje i usklađenost.¹ Budući da ESG izvještavanje može sadržavati širok raspon metrika, organizacije moraju uspostaviti politike, procese i interne kontrole koje generiraju pouzdane informacije za donošenje odluka i osiguravaju kvalitetu podataka koje se proizvode i izvještavaju. Slično financijskom izvještavanju, podatci koji se koriste za izradu izvješća o održivosti temelje se na svakodnevnim operacijama i odlukama koje usmjeravaju organizacije ka postizanju ciljeva. Adekvatne kontrolne aktivnosti moraju se dizajnirati te moraju učinkovito djelovati — od operativnih koraka do prikupljanja i analize podataka koji će se koristiti u izvještavanju. Uspostava adekvatnog broja kontrolnih aktivnosti u praksi je odgovornost menadžmenta, dok je interna revizija odgovorna za pružanje neovisnog uvjerenja da su kontrolne aktivnosti ispravno dizajnirane i da učinkovito djeluju.

Što je ESG?

Okolišno, društveno i korporativno upravljanje (ESG) odnosi se na kriterije koji karakteriziraju operacije organizacije kao održive, odgovorne ili etičke. Iako može doći do preklapanja, teme vezane za ESG općenito spadaju u jednu od tri glavne kategorije predstavljene u njegovoj kratici:

E: „Environmental / Okolišno” razmatra kako se organizacija ponaša u odnosu s prirodom. To može uključivati pitanja u vezi s emisijama ugljika, gospodarenja otpadom, upravljanjem vodama, izvorima sirovina i ranjivosti u odnosu na klimatske promjene.

S: „Social / Društveno” ispituje kako organizacije upravljaju odnosima sa zaposlenicima, kupcima i širom zajednicom. Rizici koji spadaju u ovu kategoriju mogu uključivati društvenu odgovornost poduzeća, upravljanje radom, privatnost podataka, opću sigurnost te zdravlje i sigurnost. S nedavnom aktivacijom visoko profilnih pokreta koji se odnose na rješavanje rasne nepravde, društvene teme povezane s ESG-om kao što su raznolikost, jednakost i uključenost postale su istaknute.

G: „Governance / Korporativno upravljanje” se odnosi na varijable kao što su poslovna etika, vodstvo, plaća izvršnih direktora, revizije, interne kontrole, zaštita intelektualnog vlasništva i prava dioničara. Rizici raznolikosti, iako su društvene prirode, također mogu potpasti pod okrilje korporativnog upravljanja, kao što su akcije za povećanje stupnja raznolikosti odbora.

Upravljanje

U sprezi s jakom internom kontrolom, organizacije trebaju imati uspostavljenu strukturu korporativnog upravljanja koja učinkovito provodi ESG strategiju. Više od samog nadzora točnosti ESG podataka, dobra struktura upravljanja nadzire kako se cjelokupna ESG strategija provodi u čitavom poduzeću. Upravljanje organizacijom zahtijeva odgovarajuće strukture i procese koji će omogućavati:

- Odgovornost upravljačkog tijela prema dionicima za nadzor nad organizacijom kroz integritet, vodstvo i transparentnost.
- Aktivnosti (uključujući upravljanje rizicima) menadžmenta usmjerene ostvarenju ciljeva organizacije donošenjem odluka utemeljenih na analizi rizika uz primjenu odgovarajućih resursa.
- Pružanje uvjerenja i savjetovanje od strane neovisne funkcije interne revizije, jasno i samopouzdan, promocijom i usmjeravanjem kontinuiranog unaprjeđenja kroz detaljno istraživanje i sveobuhvatno komuniciranje.²

ESG inicijative i izvještavanje, kao stvaranje i zaštita ukupne organizacijske vrijednosti, zahtijevaju od upravljačkog tijela, menadžmenta i interne revizije da zajednički rade kako bi se uskladili jedni s drugima i prioritetima dionika. Usklađenost aktivnosti postiže se komunikacijom, kooperacijom i suradnjom. To osigurava pouzdanost, koherentnost i transparentnost informacija potrebnih za donošenje odluka na temelju rizika.

U kontekstu upravljanja, za organizacije je od vitalnog značaja da razmotre uloge u ESG izvještavanju i upravljanju rizicima. IIA-ov model [Tri linije](#) pruža temelj za dodjelu takvih uloga. Čitav upravljački odbor može preuzeti nadzor nad održivosti ili delegirati to pododboru. Revizijski odbor može biti najbolji izbor za takvu delegaciju, budući da je obično najiskusniji u vanjskom izvještavanju i razumije važnost politika, procedura i interne kontrole. Izvršni menadžment trebao bi preuzeti odgovornost za planiranje i provođenje strategija ESG rizika; stvaranje povezanih polica, procedura i internih kontrola; utvrđivanje relevantnih metrika na kojima će se temeljiti izvješća o održivosti; i nadgledanje izrade tih izvješća. Također, trebao bi biti zainteresiran za razumijevanje i praćenje svih rizika usklađenosti s ESG-om. Interna revizija trebala bi preuzeti ključnu ulogu pružanja objektivnog uvjerenja, neovisnog o menadžmentu, o učinkovitosti upravljanja ESG rizicima, ESG izvještavanju i usklađenosti s povezanim propisima.

Izazovi i složenost ESG izvještavanja su očigledni, a rizici povezani s neadekvatnim upravljanjem ovim izvještavanjem mogu biti visoki u vidu neusklađenosti s propisima i reputacijskom štetom. Stoga bi upravljačka tijela i izvršno rukovodstvo trebali pažljivo razmotriti sve objave i način na koji se dodjeljuju odgovornosti za pružanje uvjerenja.

ULOGA INTERNE REVIZIJE U IZVJEŠTAVANJU O ESG-U

Stvaranje dodane vrijednosti kroz pružanje uvjerenja i savjetovanje

Točnost i konzistentnost u izvještavanju su ključni

Neovisno, objektivno uvjerenje i savjetovanje fundamentalni su za ulogu i misiju interne revizije, zbog čega je njezino sudjelovanje u ESG izvještavanju ključno. Uistinu, definicija interne revizije u IIA-ovom Međunarodnom Okviru Profesionalnog Djelovanja (IPPF) opisuje kako ona dodaje vrijednost: “. . . donoseći sustavan, discipliniran pristup procjeni i poboljšanju djelotvornosti upravljanja rizicima, kontrole i korporativnog upravljanja.”

S obzirom da rizici povezani s ESG-om postaju očigledniji i prevladavaju u donošenju odluka od strane upravljačkog tijela i izvršnog menadžmenta, direktori moraju imati pouzdano uvjerenje o djelotvornosti upravljanja rizicima ESG-a, uključujući uvjerenje o ESG izvještavanju. To uvjerenje bi trebalo doći od interne revizije.

Pružanje uvjerenja

Pružanje uvjerenja na ESG izvještavanje može pružiti pravilno financirana, kvalificirana i neovisna funkcija interne revizije i treba uključivati barem sljedeće komponente:

- **Pregled jesu li metrike korištene za izvještavanje relevantne, točne, pravodobne i konzistentne.** Ključno je da sva javna izvješća o održivosti pružaju informacije koje točno opisuju ESG napore organizacije. Interna revizija može pružiti uvjerenje o tome jesu li podaci (kvantitativni i kvalitativni) koji se izvještavaju točni, relevantni, potpuni i pravovremeni. To je osobito važno jer se regulatorni nadzor povećava.
- **Pregled da li je izvještavanje konzistentno s formalnim financijskim objavama.** Iako izvještavanje o održivosti pruža nefinancijske podatke, sve informacije koje su u suprotnosti s formalnim financijskim objavama podići će „crvenu zastavu“ kod regulatora i investitora.
- **Procjena materijalnosti ili procjena rizika ESG izvještavanja.** Ovo područje može biti potencijalno problematično jer se organizacije ponekad bore s razumijevanjem i izvještavanjem o tome što je "materijalno". Odbor za međunarodne računovodstvene standarde definira materijalnost kao: „Pogrešne izjave, uključujući propuste, smatraju se materijalnim ako postoji velika vjerojatnost da bi, pojedinačno ili zajedno, utjecale na prosudbu razumnog korisnika na temelju financijskih izvještaja.” Definicija prepušta mnogo tumačenju i prosudbi pojedinačnih organizacija. Međutim, organizacije moraju imati jasno razumijevanje o tome kako tekući napori vezani za održivost ili javne obveze vezane za postizanje ciljeva održivosti mogu porasti do razine materijalnosti.

- **Uključiti ESG u planove revizije.** ESG i angažmani povezani s održivošću trenutno čine oko 1% tipičnih planova interne revizije, prema podacima 2021. „North American Pulse of Internal Audit“. To se mora promijeniti kako ESG rizici i upravljanje ESG rizicima postaju sve važniji za organizacije.

Savjetovanje

- **Izgradite ESG kontrolno okruženje.** Kompetentne funkcije interne revizije upoznate su s temeljnim blokovima učinkovitog kontrolnih okruženja. One mogu preporučiti okvire (npr. COSO-ov „Internal Control - Integrated Framework“) za upravljanje/ublažavanje ESG rizika.
- **Preporučiti parametre izvještavanja.** O čemu izvještavati ključno je pitanje u upravljanju rizicima ESG izvještavanja. Interna revizija može pružiti uvid u vrstu podataka (kvantitativnih i kvalitativnih) koji točno odražavaju relevantne napore za održivost unutar organizacije.
- **Savjetovati o upravljanju ESG-om.** Zbog svog holističkog razumijevanja rizika u cijeloj organizaciji interna revizija može pružiti smjernice o upravljanju ESG-om. Može koristiti svoju jedinstvenu perspektivu da pomogne identificirati uloge i odgovornosti, kao i pružiti edukaciju o internim kontrolama.

PORAST ESG IZVJEŠTAVANJA

Rastući interes za izvještavanje o održivosti

Standardi, regulacije i okviri

Interes investitora i javnosti o tome kako poduzeća i država utječu na društvo značajno je porastao, a organizacije reagiraju sve sofisticiranijim mjerenjima tog utjecaja. Izvještaji pomažu pri donošenju važnih odluka ne samo od strane investitora i poreznih obveznika, već i od strane izvršnog vodstva i upravljačkih tijela.

Prema "The Time Has Come: The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020.", 80% tvrtki diljem svijeta sada izvještava o održivosti.³ Gledajući 250 najvećih svjetskih tvrtki postotak se penje na 96%. Prema G&A⁴ Sjeverna Amerika se može pohvaliti najvišom regionalnom stopom izvještavanja od 90%. Postotak S&P 500 tvrtki koje izdaju izvješća o održivosti porastao je s 20% u 2011. na 90% u 2020.⁵

Rastući regulatorni interes za održivost fokusira se na sljedeće stavke: odražavaju li izvještaji adekvatno napore organizacije ka održivosti, kako se ti napori odnose na dugoročno stvaranje vrijednosti i kako to utječe na ulagače. Ipak, mnoge se organizacije još uvijek bore s time što i kako treba izvještavati. Pomutnju povećava nedostatak jedinstvenog skupa standarda na kojem bi organizacije mogle izgraditi svoje strategije izvještavanja o ESG-u.

G&A-ovo istraživanje iz 2020. godine pokazalo je da se 70% tvrtki koje izvještavaju o ESG-u oslanjaju na okvire i standarde poput onih koje je stvorila Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI), Odbor za standarde računovodstva održivosti (SASB) i Radna skupina odbora za financijsku stabilnost za financijske objave povezane s klimom (TCFD).⁶ Ovi okviri odražavaju mnoge ciljeve koje su dio Ciljeva održivog razvoja razvijenih od strane Ujedinjenih naroda (SDG) koje su države članice UN-a usvojile 2015. godine. Složenost pitanja održivosti odražava se u 17 glavnih ciljeva SDG-a i 169 povezanih mikro ciljeva.

Regulatorni fokus

2020. izdanje Carrots & Sticks, GRI-jeva vodeća publikacija o izvještavanju o održivosti, otkriva da Europa prednjači u odredbama za objavljivanje ESG tematike, „obuhvaća 245 instrumenta za izvještavanje, dok su azijska tržišta (174) sve aktivnija. Sjeverna Amerika ima mali broj odredbi o izvještavanju (47), što je činjenica koja dijelom odražava manji broj nacionalnih jurisdikcija u Sjevernoj Americi." Usporedbe zemalja otkrile su sve veći broj odredbi o izvještavanju, uključujući zahtjeve za izvještavanje i resurse, u Ujedinjenom Kraljevstvu, Španjolskoj, SAD-u, Kanadi, Brazilu, Kolumbiji i Kini.⁷

Napori ka većem uvođenju također rastu. Na primjer, u ožujku 2021. američka Komisija za vrijednosnice i burzu (SEC) stvorila je Radnu skupinu za klimu i ESG koja ima 22 člana, kako bi s regulatornog aspekta unaprijedila poticanje objava u vezi s klimom i ESG-om.⁸ U međuvremenu Europska komisija zatražila je

tehnički savjet o razradi standarda EU-a za nefinancijsko izvještavanje (NFR). Posljednji napor za poboljšanje standarda EU-a za NFR, koji su prvi put usvojeni 2014. i ažurirani 2019. odražavaju stalnu predanost europskih kreatora politike ka ostvarenju zajedničkih ciljeva održivosti.⁹

Okviri

Postoji mnogo pristupa na koji se može izvještavati o održivosti. Svaki predstavlja jedinstvene razloge za razmatranje. Iako različiti, svaki od njih može nadopuniti ostale. Uobičajeno je da tvrtke usklade svoje izvještavanje o održivosti s jednim ili više prethodno spomenutih okvira.

Osim toga, mnoge tvrtke odlučuju javno objaviti svoje emisije ugljika, klimatsku strategiju, inicijative za smanjenje i još mnogo toga putem CDP upitnika o klimatskim promjenama. CDP je neprofitna dobrotvorna organizacija koja, “. . . upravlja globalnim sustavom za objavljivanje podataka za investitore, tvrtke, gradove, države i regije kako bi upravljali utjecajima na okoliš”, navodi se na web stranici grupe. Odgovori na CDP upitnik, koji je usko usklađen s TCFD-om, javno su dostupni.

Ipak, ne postoji jedinstveni standard na kojem bi se mogla temeljiti izvješća o održivosti na koji se organizacije, investitori i regulatori mogu referirati. Međutim, postoji nada da se će se takav standard napraviti.

U 2020. godini pet globalnih organizacija specijaliziranih za održivost i integrirane okvire, te standarde izvještavanja objavilo je svoju namjeru da će raditi na stvaranju sveobuhvatnog pristupa o izvještavanju o održivosti. Prema zajedničkoj najavi CDP-a, GRI-a, SASB-a, Odbora za objave o klimi (CDSB) i Međunarodnog vijeća za integrirano izvještavanje (IIRC), organizacije su obećale da će raditi zajedno na:

- Stvaranju zajedničkih tržišnih smjernica o tome kako se njihovi okviri i standardi mogu primijeniti na komplementaran način, i
- Razvijanju zajedničke vizije o tome kako bi ti elementi mogli nadopuniti općeprihvaćena računovodstvena načela (GAAP) i poslužiti kao prirodna početna točka za napredak prema koherentnijem, sveobuhvatnijem sustavu korporativnog izvještavanja.¹⁰

Osim toga, Svjetski gospodarski forum 2020. godine je objavio dokument o zajedničkim metrikama i konzistentnom izvještavanju za održivo stvaranje vrijednosti, definirajući 21 temeljne metrike¹¹. Na temelju postojećih standarda, mjere su objavljene u nadi da će ubrzati konvergenciju među vodećim privatnim organizacijama koje postavljaju standarde i donijeti veću usporedivost i dosljednost u izvještavanju o ESG objavama.

Okviri za izvještavanje o održivosti

Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI) osmišljena je za otkrivanje širokog spektra ESG pitanja i tema relevantnih za dionike; tvrtke odabiru teme objavljivanja na temelju analize materijalnosti koja uključuje dionike.

Odbor za računovodstvene standarde održivosti (SASB) uže je fokusiran na nekoliko odabranih objava relevantnih za cjelokupni sektor određene kompanije i više je usmjeren na ulagače. Materijalne teme i objave predlaže SASB za svaku od 77 industrija.

Radna skupina za računovodstvene objave povezane s klimom (TCFD) nedavno je uveden okvir za izvještavanje i fiksiran je isključivo na financijski rizik povezan s klimom. Objavljivanja su u skladu s očekivanjima ulagača, zajmodavaca, osiguravatelja i drugih dionika.

Integrirani okvir Međunarodnog vijeća za integrirano izvještavanje (IIRC) <IR> podržava razvoj integriranih izvještaja o strategiji, upravljanju, učinku i izgledima organizacije u kontekstu njenog vanjskog okruženja, stvaranja, očuvanja ili erozije vrijednosti tijekom kratkog, srednjeg i dugog roka.

Pritisak investitora

Značajan pokretač interesa za izvještavanje o održivosti je sve veći pritisak tvrtki za upravljanje investicijama. BlackRock, najveći svjetski upravitelj investicijskom imovinom, uložio je značajan napor da podrži društveno odgovorna ulaganja. Na primjer, tvrtkin izvršni direktor Larry Fink najavio je 2020. da će održivost okoliša biti temeljni cilj za buduće odluke o ulaganju BlackRocka.

U ožujku 2021. BlackRock se pridružio 72-jici drugih potpisnika inicijative „Net Zero Asset Managers Inicijative“, koja obvezuje potpisnike da izvrše pritisak na tvrtke u svom portfelju da postignu neto nulte emisije prije ili do 2050. ¹²

Pregled 2021. sezone izvještaja za dioničare (proxy season) iz EY-ovog Centra za odbor otkriva: „Ulagачi žele da odbori pomognu tvrtkama da prilagode svoje strategije za budućnost u kojoj će prioritizacija dionika, razmatranje utjecaja na okoliš i društvo biti ključni za izgradnju otpornosti i stvaranje dugoročne vrijednosti.

“Ulagачi gledaju na raznolikost radne snage kao ključnu komponentu u poticanju inovacija i performansi. To je od posebne važnosti u dinamičnom okruženju obilježenom stalnim poremećajima poslovnog modela, promjenjivim zahtjevima dionika i ubrzanim rizicima održivosti.” ¹³

U izvješću, objavljenom na Forumu o korporativnom upravljanju Harvardske pravne škole, ispitano je 60 institucionalnih ulagača koji predstavljaju više od 38 bilijuna dolara upravljane imovine. Izvješće navodi da ulagači rangiraju “integraciju materijalnih ESG mogućnosti u strategiju” i “raznolikost odbora, uprave i radne snage” među tri najveća pokretača strateškog uspjeha u sljedećih pet godina (drugo i treće mjesto). Osim toga, prema izvješću EY “klimatski rizici i nedostatak prirodnih resursa” bile su najčešće citirane prijetnje od tri najveće prijetnje strateškom uspjehu u sljedećih pet godina. ¹⁴

Sve veće ubrzanje pritiska investitora na ESG tematiku dolazi manje od dvije godine nakon što je moćni okrugli stol izvršnih direktora izdao revidiranu “Izjavu o svrsi korporacije”, koja se dramatično pomaknula prema ESG-u. ¹⁵ Nova izjava, koju su potpisali izvršni direktori 181 najvećih i najutjecajnijih tvrtki na svijetu, promijenila je svrhu postojanja od dioničara - da korporacije uglavnom postoje da služe dioničarima - u onu koja koristi svim dionicima (npr. kupcima, zaposlenicima, dobavljačima, zajednicama i dioničari).

Korištenje potencijala okvira „COSO interna kontrola —integrirani okvir“ za ESG izvještavanje

Potruga za jedinstvenim standardom za ESG izvještavanje ne mora otežavati način na koji organizacija upravlja ESG rizicima. Povjerenstvo sponzorskih organizacija Treadway komisije (COSO-ov) *Interna Kontrola-integrirani okvir* (2013.) pruža provjereni temelj za ocjenjivanje sustava interne kontrole.

Stvoren 1992. i revidiran 2013., okvir definira interne kontrole kao „proces koji provodi odbor, menadžment i ostali zaposlenici, dizajniran da pruži razumno uvjerenje za postizanje ciljeva“.

Okvir također identificira pet komponenti koje se mogu primijeniti na bilo koji sustav interne kontrole: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija, te praćenje.

Osim toga, COSO i Svjetsko poslovno vijeće za održivi razvoj (WBCSD) objavili su 2018. godine *Primjena korporativnog upravljanja rizicima na okolišne, društvene i upravljačke rizike*, smjernice koje su osmišljene da pomognu praktičarima upravljanja rizika i održivosti u primjeni koncepta korporativnog upravljanja rizicima poduzeća (ERM) i procesa vezanih za ESG rizike.

ZAKLJUČAK

ESG imperativ, rast relevantnosti rizika

Lideri u poslovanju i državnici sve više shvaćaju važnost ESG-a kao imperativa za poduzeća. Dobrobit organizacije nije vezana samo za financijske strategije i pokazatelje, već i za one koji odražavaju aspekte ekologije, društva i korporativnog upravljanja. Ovaj holistički pristup neophodan je za dugoročno stvaranje vrijednosti. Stoga, strateško planiranje, upravljanje rizikom i sva povezana uvjerenja moraju uključivati sve četiri dimenzije.

Jedna mjera rasta ESG-a su promjenjivi stavovi o njegovoj važnosti u univerzumu rizika. OnRisk 2021, koji je objavio The Institute of Internal Auditors (IIA) u rujnu 2020., utvrdio je da se održivost (ESG) još ne smatra značajnim područjem rizika za odbore, C-razinu i internu reviziju. Doista, održivost je zajedno promatrana kao najmanje relevantan od 11 rizika ispitanih u izvješću.

Stanje se očito mijenja.

Kako pokreti za socijalnu pravdu i klimatske promjene mijenjaju organizacijske prioritete, investitori i regulatori potiču organizacije kako bi javno izvještavale o svojim ESG strategijama, obvezama i aktivnostima. Putem ESG izvještavanja, tvrtke koje učinkovito integriraju ESG razmatranja u svoju poslovnu strategiju i prakse upravljanja rizicima mogu komunicirati na koji način ta razmatranja utječu na njihovo poslovanje i na koji način su relevantna su za njihove dionike.¹⁶

Sposobnost organizacija da to učine ovisi o dizajnu i učinkovitosti internih kontrola vezanih za računovodstvo, izvještavanje i komuniciranja informacija. Primjena iste one sustavne rigoroznosti na mjerenje, potvrđivanje, upravljanje i izvještavanje materijalnih informacija o održivosti koja se tipično primjenjuje i na financijsko izvještavanje trebala bi dovesti do većeg korporativnog i ulagačkog/dioničkog povjerenja, organizacijske vrijednosti i učinkovitosti tržišta kapitala.¹⁷

Kao i kod financijskog izvještavanja, neovisno i objektivno uvjerenje koje može pružiti samo interna revizija mora biti sastavni dio tog odgovora.

BILJEŠKE

1. *Internal Control – Integrated Framework*, Executive Summary, The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), May 2013, <https://www.coso.org/Documents/990025P-Executive-Summary-final-may20.pdf>.
 2. "The IIA's Three Lines Model," The Institute of Internal Auditors, Lake Mary, FL, 2020, <https://global.theiia.org/about/about-internal-auditing/Public%20Documents/Three-Lines-Model-Updated.pdf>.
<https://global.theiia.org/translations/PublicDocuments/Three-Lines-Model-Updated-Croatian.PDF>
 3. "The Time Has Come: The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020," Executive Summary, KPMG, December 2020, <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2020/12/the-time-has-come-executive-summary.pdf>.
 4. "2020 S&P Flash Report," Governance & Accountability Institute, Inc., July 16, 2020, <https://www.ga-institute.com/research-reports/flash-reports/2020-sp-500-flash-report.html>.
 5. Ibid.
 6. Ibid.
 7. Peter Paul van de Wijs and Cornis van der Lugt, *Carrots & Sticks: Sustainability Reporting Policy: Global Trends in Disclosure as the ESG Agenda Goes Mainstream*, Global Reporting Initiative (GRI) and the University of Stellenbosch Business School (USB), 2020, <https://www.carrotsandsticks.net/media/zirzbabv/carrots-and-sticks-2020-interactive.pdf>.
 8. "SEC Announces Enforcement Task Force Focused on Climate and ESG Issues," U.S. Securities and Exchange Commission, March 2021, <https://www.sec.gov/news/press-release/2021-42>.
 9. "Seeking Alignment on ESG Reporting: The EU Advances While the US Steps Aside," Datamaran Regulatory Snapshot, Datamaran, September 2020, https://pages.datamaran.com/hubfs/Datamaran_Regulatory_Snapshot_SEP2020.pdf.
 10. "Progress Towards a Comprehensive Corporate Reporting System," Sustainability Accounting Standards Board (SASB), September 2020, <https://www.sasb.org/blog/progress-towards-a-comprehensive-corporate-reporting-system/>.
 11. "Measuring Stakeholder Capitalism: Towards Common Metrics and Consistent Reporting of Sustainable Value Creation," World Economic Forum, September 2020, <https://www.weforum.org/reports/measuring-stakeholder-capitalism-towards-common-metrics-and-consistent-reporting-of-sustainable-value-creation>.
 12. Alastair Marsh and Jess Shankleman, "Vanguard, BlackRock Join Investors Pledging to Hit Net Zero," Bloomberg, March 29, 2021, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-03-29/vanguard-blackrock-join-investors-pledging-net-zero-emissions>.
 13. Jamie C. Smith, "2021 Proxy Season Preview," EY Center for Board Matters, Harvard Law School Forum on Corporate Governance, Feb. 10, 2021, <https://corpgov.law.harvard.edu/2021/02/10/2021-proxy-season-preview/>.
 14. Ibid.
 15. "Business Roundtable Redefines the Purpose of a Corporation to Promote 'An Economy That Serves All Americans,'" Business Roundtable, August 2019, <https://www.businessroundtable.org/business-roundtable-redefines-the-purpose-of-a-corporation-to-promote-an-economy-that-serves-all-americans>.
 16. "ESG Reporting and Attestation: A Roadmap for Audit Practitioners," AICPA & CIMA and Center for Audit Quality (CAQ), February 2021, https://www.thecaq.org/wp-content/uploads/2021/02/caq-esg-reporting-and-attestation-roadmap-2021-Feb_v2.pdf.
 17. Robert H. Herz, Brad J. Monterio; and Jeffrey C. Thomson, "Leveraging the *COSO Internal Control -- Integrated Framework* to Improve Confidence in Sustainability Performance Data," Institute of Management Accountants (IMA), 2017, <https://www.imanet.org/-/media/73ec8a64f1b64b7f9460c1e24958cf7d.ashx>.
-

O IIA

Institut internih revizora (IIA) je, u profesiji interne revizije, najšire priznati promicatelj, obrazovna institucija te tvorac standarda, smjernica i certificiranja. Osnovan 1941, IIA danas okuplja više od 200.000 članova u više od 170 zemalja i zemljopisnih područja. Sjedište Instituta je u Lake Mary, Florida, USA. Za više informacija posjetite www.theiia.org.

Odricanje odgovornosti

IIA objavljuje ovaj dokument u informativne i obrazovne svrhe. Namjera ovog dokumenta nije da pruži konačne odgovore na specifična pitanja te se kao takav treba koristiti samo kao vodič za pojedinu temu. IIA preporuča da se za pojedina specifična pitanja potraži savjet neovisnog stručnjaka. IIA ne preuzima odgovornost u slučaju oslanjana samo na stavove iznesene u ovom dokumentu.

Autorska prava

© 2021 od strane The Institute of Internal Auditors, Inc. Sva prava pridržana. Za dozvolu reproduciranja molimo obratite se na copyright@theiia.org.

Svibanj 2021

The Institute of
Internal Auditors

Global Headquarters

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 149
Lake Mary, FL 32746, USA
Phone: +1-407-937-1111
Fax: +1-407-937-1101
www.theiia.org